

SVEA HOVRÄTT
Mark- och miljööverdomstolen
060109

PROTOKOLL
2021-07-28
Föredragning i
Stockholm

Aktbilaga 7
Mål nr M 7086-21

RÄTTEN

Hovrättsråden Karin Wistrand, referent, Liselotte Rågmark, Gösta Ihrfelt (deltar inte i beslutet om prövningstillstånd) och Ralf Järtelius

FÖREDRAGANDE

Karin Wistrand

PROTOKOLLFÖRARE

Ralf Järtelius

PARTER

Klagande

1. ANKK

2. KIKK

3. KNKK

4. PEKK

Ombud för 1–4: advokaten JOMÅ

Motparter

1. Länsstyrelsen i Hallands län
301 86 Halmstad

Dok.Id 1730009

Postadress Box 2290 103 17 Stockholm	Besöksadress Birger Jarls Torg 16	Telefon 08-561 670 00 08-561 675 50 E-post: svea.hovratt@dom.se www.svea.se	Telefax	Expeditionstid måndag – fredag 09:00–16:30
---	---	---	----------------	---

2. FRAN

3. PEGL

4. LENI

Ombud för 2–4: advokaten MALA

SAKEN

Tillstånd till anläggning för djurhållning och biogasproduktion på fastigheten X i Laholms kommun; nu fråga om undanröjande och återförvisning

ÖVERKLAGAT AVGÖRANDE

Vänersborgs tingsrätts, mark- och miljödomstolen, dom 2021-05-17 i mål nr M 4580-20

Målet föredras och följande antecknas.

Genom Miljöprövningsdelegationens vid Länsstyrelsen i Hallands län beslut den 13 oktober 2020 (dnr 551-6939-2019) beviljades ”Nya Skottorps Gris, 934009–8541” tillstånd enligt miljöbalken till anläggning för djurhållning och biogasproduktion vid Nya Skottorp på fastigheten X i Laholms kommun. Tillståndet omfattar högst 2 000 platser för suggor, högst 10 800 platser för slaktsvin samt produktion av maximalt 14 gigawattimmar biogas per kalenderår genom rötning av stallgödsel och högst 499 ton vegetabiliska restprodukter per kalenderår. Tillståndet förenades med villkor. I beslutet föreskrevs också att när det nu meddelade tillståndet tas i anspråk upphör tidigare meddelat tillstånd från den 2 mars 2011 (dnr 551-3348-10) att gälla beträffande verksamheten på Nya Skottorp. I förhållande till det tidigare tillståndet utökades djurhållningen och biogasproduktionen.

Beslutet överklagades till mark- och miljödomstolen dels av de närboende FRAN, PEGL och LENI som yrkade att tillståndet skulle upphävas, dels av Nya Skottorps Gris genom de fyra bolagsmännen ANKK, KIKK, KNKK och PEKK som yrkade att vissa av villkoren skulle ändras.

Mark- och miljödomstolen uppmärksammade att Nya Skottorps Gris är ett enkelt bolag och förelade bolaget/bolagsmännen att yttra sig över det förhållandet att ett enkelt bolag inte kan förvärva rättigheter, ikläda sig skyldigheter eller föra talan inför domstolar och andra myndigheter.

Bolaget/bolagsmännen anförde i yttrande den 16 april 2021 att den befintliga verksamheten, som alltså drivs med stöd av ett tillstånd meddelat 2011, hade en ny verksamhetsutövare och att anmälan om detta hade lämnats till tillsynsmyndigheten. Samme verksamhetsutövare skulle även ta över det nu överklagade tillståndet och anmälan omfattar även tillståndet i målet. Den nye verksamhetsutövaren kommer att inträda i processen i målet. Bolaget/bolagsmännen hemställde därför att domstolen skulle avvakta tillsynsmyndighetens ställningstagande i frågan om övertagande av verksamheten i enlighet med anmälan alternativt att domstolen skulle vilandeförklara målet i avvaktan på ett sådant besked eller ställningstagande.

Genom den överklagade domen avslag mark- och miljödomstolen den 17 maj 2021 yrkandet om vilandeförklaring samt upphävde miljöprövningsdelegationens beslut om tillstånd och avvisade ansökan. Mark- och miljödomstolen anförde följande skäl.

Under mark- och miljödomstolens handläggning av målet har noterats att miljöprövningsdelegationens beslut endast är riktat mot Nya Skottorps Gris, som är ett enkelt bolag, och inte mot bolagsmännen. Nya Skottorps Gris har även angetts som sökande i ansökningshandlingarna till miljöprövningsdelegationen.

Ett enkelt bolag kan inte förvärva rättigheter, ikläda sig skyldigheter eller föra talan inför domstolar och andra myndigheter enligt 1 kap. 4 § lag (1980:1102) om handelsbolag och enkla bolag.

Det innebär att det inte är möjligt för ett enkelt bolag att ansöka om tillstånd enligt miljöbalken eller för miljöprövningsdelegationen att besluta om att ett enkelt bolag ska vara innehavare av ett tillstånd.

Eftersom ett enkelt bolag saknar möjlighet att förvärva rättigheter kan någon rättighet inte heller överlåtas till ny verksamhetsutövare. Det saknas därför skäl att avvakta med handläggningen av målet, eller att vilandeförklara det, till dess att en ny verksamhetsutövare träder in som part i målet.

Av det anförda följer att miljöprövningsdelegationens beslut ska upphävas och Nya Skottorps Gris ansökan om tillstånd ska avvisas.

ANKK, KIKK, KNKK och **PEKK** har överklagat och yrkat att Mark- och miljööverdomstolen ska undanröja mark- och miljödomstolens dom och återförvisa målet dit för fortsatt behandling.

Klagandena har anfört att det är bolagsmännen, som fysiker i det enkla bolaget, som är verksamhetsutövare och sökande till det tillstånd som har meddelats. Det är också de enskilda bolagsmännen som för talan i domstol och inte bolaget. Tillstånd till miljöfarlig verksamhet meddelas för en viss verksamhet på en viss angiven plats. Det är också den verkliga verksamhetsutövaren som tillsyn utövas gentemot. Frågan om vem som håller tillståndet i sin hand saknar betydelse och intresse; vilken entitet som anges i tillståndsmeningen har ingen rättsverkan i sig. Själva tillståndets rättsverkan berör alla och envar. Det omvända vore orimligt ur ett miljö tillståndsperspektiv med verksamhetsutövare som kan undgå ansvar för att denna inte är angiven i beslutsmeningen. Verksamheten bedrivs sedan 2011. Tillsyn har utövats i snart 10 år. Det gällande tillståndet har överprövats i domstol. Inte vid något tillfälle har frågor eller synpunkter väckts mot att tillståndsmeningen anger ett enkelt bolag. Det nu överklagade tillståndet har meddelats av miljöprövningsdelegationen också nu, utan frågor eller synpunkter på att ett enkelt bolag anges. Under alla omständigheter har den eventuella bristen läkts. Verksamheten har tagits över av ANKK, en av bolagsmännen i det enkla bolaget. Anmälan om att ANKK har tagit över verksamheten har gjorts till tillsynsmyndigheten enligt 32 § förordningen (1998:899) om miljöfarlig verksamhet och hälsoskydd.

Klagandena har till överklagandet bifogat meddelande från Länsstyrelsen i Hallands län den 22 april 2021 att verksamhetsutövare ändrats med anledning av anmälan

liksom meddelande från Miljöenheten i Laholms kommun den 27 april 2021 om ändring av verksamhetsutövare.

Mark- och miljööverdomstolen fattar följande

BESLUT (att meddelas 2021-07-29)

1. Mark- och miljööverdomstolen ger prövningstillstånd.
2. Mark- och miljööverdomstolen undanröjer mark- och miljödomstolens dom och återförvisar målet till mark- och miljödomstolen för fortsatt behandling.

Skäl

Mark- och miljööverdomstolen bedömer att det finns skäl att ge prövningstillstånd och att ta upp målet till omedelbart avgörande. Det får anses uppenbart obehövt att inhämta parternas synpunkter i den fråga om undanröjande och återförvisning som nu behandlas.

Mark- och miljööverdomstolen kan visserligen instämma i att tillstånd inte ska ges till ett enkelt bolag då ett enkelt bolag inte är en sådan juridisk eller fysisk person som kan vara verksamhetsutövare i miljöbalkens mening och inte heller kan uppträda som part i domstol. Oavsett hur det förhåller sig med den saken konstaterar Mark- och miljööverdomstolen att bolagsmännen i det enkla bolaget har uppträtt som parter i mark- och miljödomstolen och att en av dem – ANKK – nu, på det sätt som föreskrivs i 32 § förordningen (1998:899) om miljöfarlig verksamhet och hälsoskydd, har anmält att han är ensam verksamhetsutövare. Något hinder mot att en ny verksamhetsutövare inträder i sökandens ställe hos miljöprövningsdelegationen under prövningen där eller i domstol efter överklagande finns inte. Det fanns därför inte förutsättningar för mark- och miljödomstolen att på det sätt som skett upphäva tillståndet och avvisa ansökan. Mark- och miljödomstolens dom ska därför undanröjas och målet återförvisas dit för fortsatt behandling.

Avgörandet får enligt 5 kap. 5 § lagen (2010:921) om mark- och miljödomstolar inte överklagas.

Ralf Järtelius
Protokollet uppvisat/